

Spojrzenie w kwietniowe niebo 2019

„Grzmot w kwietniu - dobra nowina, już szron roślin nie pościna”

To przysłowie pięknie pasuje nie tylko na *Prima Aprilis*, a wyraża przy okazji naszą nadzieję na prawdziwą wiosenną aurę. Tęsknimy bardzo za słonecznymi dniami, które powinny nam wynagrodzić tegoroczne smogowe i mroźne dni zimowe. Dlatego ogromnie pociesającym będzie fakt, iż w tym miesiącu **Słońce** systematycznie wznosi się coraz wyżej ponad równik niebieski tak, że w ciągu kwietnia w Małopolsce przybędzie dnia dokładnie o 103 minuty. Ponadto łatwiej będzie się nam przyzwyczaić do czasu letniego, bowiem 1 IV **Słońce** wschodzi o godz. 6.17, a zachodzi o 19.12. Natomiast w ostatnim dniu miesiąca wschód **Słońca** nastąpi już o 5.19, a zachód dopiero o 19.57, zatem ostatniego kwietnia dzień będzie trwał 14 godzin i 38 minut; będzie już dłuższy od najkrótszego dnia roku aż o 6 godzin i 33 minuty, ale jeszcze krótszy o 105 minut od tego najdłuższego, czerwcowego dnia.

Jeśli spojrzymy do kart historii, to 58 lat temu, w dniu 12 kwietnia 1961 roku odbył się lot Jurija Gagarina po orbicie satelitarnej Ziemi, który odbił się szerokim echem na całym świecie, zaś w Niepołomicach spowodował gwałtowny wzrost zainteresowań Kosmosem, czego efektem było założenie przez Pana Zdzisława Słowika w tymże roku Stacji Obserwacyjnej, obecnie Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego.

A na niebie przez cały miesiąc będziemy notować niską aktywność magnetyczną **Słońca**, bowiem nasza gwiazda znajduje się aktualnie w fazie minimum aktywności tzw. jedenastoletniego cyklu. Najczęściej liczba Wolfa, czyli ilość grup plam i pojedynczych plam na tarczy **Słońca**, wynosić będzie co najwyżej kilka a najczęściej zero. W dniu 20 kwietnia o godz. 17.23, **Słońce** wstępuje w znak *Byka*. Ponadto jak corocznie 22 kwietnia obchodzimy Światowy Dzień **Ziemi** – zatem patrząc w niebo nie zapominajmy o naszej Błękitnej Planecie.

Jeśli chodzi o **Księżyc**, to w pierwszej dekadzie miesiąca nie będzie nam przeszkadzał w nocnych obserwacjach nieba, bowiem kolejność faz **Księżycy** w kwietniu będzie następująca: nów 5 IV o godz. 10.50, pierwsza kwadra 12 IV o godz. 21.06, pełnia 19 IV o godz. 13.12 i ostatnia kwadra 27 IV o godz. 00.18. Ponieważ pełnia **Księżycy** w dniu 19 IV będzie pierwszą wiosenną pełnią po 21 III, więc niedziela 21 IV będzie *Niedzielą Wielkanocną*, zgodnie z przepisem ustanowionym na Soborze Nicejskim w 325 roku. Najdalej od **Ziemi** (w apogeum) znajdzie się **Księżyc** dwukrotnie: 1 IV o godz. 02 i 30 IV o godz. 20, a najbliżej **Ziemi** (w perygeum) będzie o północy 16/17 IV. Ponadto **Księżyc** w swej wędrówce po nieboskłonie zakryje 25.IV. o godz.

16 **Saturna**, a o godz. 22 **Plutona**. Te zjawiska, będą widoczne głównie w Australii i Indonezji.

Jeśli chcemy obserwować planety, to **Merkurego** i **Wenus** będzie można zobaczyć przez cały kwiecień bardzo nisko nad horyzontem na porannym niebie na niespełną godzinę przed wschodem **Słońca**. Bardzo ciekawe zjawisko czeka nas 2 IV, na niespełną pół godziny przed wschodem **Słońca**, bowiem do **Wenus** zbliży się malejący sierp **Księżyc** na odległość 3 stopni. Polecam obserwatorom tę poranną konfigurację. Czerwony **Mars**, widoczny będzie w pierwszej połowie nocy, w gwiazdozbiorze **Byka**. W dniu 16 IV w swej wędrówce po nieboskłonie, zbliży na odległość 7 stopni do **Aldebarana**, najjaśniejszej gwiazdy w tej konstelacji. **Jowisza** z charakterystycznym cyklonem - czerwoną plamą - na jego południowej półkuli wraz z gromadką czterech najjaśniejszych satelitów goszczącego w gwiazdozbiorze **Wężownika** można będzie obserwować przez cały kwiecień już od północy. Podobnie **Saturna**, z pięknie prezentującymi się pierścieniami, który świeci na tle gwiazdozbioru **Strzelca**, możemy obserwować w drugiej połowie nocy. **Uran** przebywa w gwiazdozbiorze **Barana**, ale kryje się przez cały miesiąc w promieniach słonecznych, wyłoni się nam dopiero z zórz porannych w połowie maja. **Neptun** przebywa w **Wodniku**, a możemy go obserwować przez lunetę rankiem, krótko przed świtem. Dlatego też o świtaniu, w dniu 10 IV zbliży się do planety **Wenus** na odległość zaledwie 0.3 stopnia. Wtedy niestety będzie już bardzo jasno.

Od 15 do 25 kwietnia promieniują meteory z roju kwietniowych **Lirydów**. Radiant meteorów leży w pobliżu **Wegi**, najjaśniejszej gwiazdy w gwiazdozbiorze **Lutni**. Maksimum aktywności (do 30 przelotów na godzinę) przypada na noc 22/23 kwietnia. W tym roku warunki do ich obserwacji są złe, gdyż w nocnych obserwacjach będzie nam przeszkadzał **Księżyc** trzy dni po pełni.

Oto tylko najważniejsze zjawiska na niebie, które polecałbym do obserwacji z okazji wiosennych spacerów, oczywiście przy bezchmurnym niebie, czego wszystkim Państwu serdecznie życzę, jednocześnie przypomnijmy, nie tylko dla utrudzonych rolników, optymistyczne staropolskie przysłowie:

„Kwiecień co deszczem rosi, wiele dobrych owoców przynosi”